

ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКЗАМЕН З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ЧАСТИНА 1

Під час виконання завдань цієї частини в бланку відповідей №1 під номером виконаного завдання (A1 – A30) поставте знак «х» у клітинку, номер якої відповідає номеру вибраної вами відповіді.

Варіант 359

Інструкція щодо виконання роботи

На виконання екзаменаційної роботи з української мови відводиться 210 хв. Робота складається з трьох частин.

Частина 1 містить 30 завдань (A1 – A30). До кожного завдання дається 4 варіанти відповідей, з яких тільки один правильний.

Частина 2 складається з 8 завдань (B1 – B8). Відповіді до цих завдань ви повинні сформулювати самостійно.

Частина 3 складається з одного завдання (C1), яке передбачає написання власного висловлювання (твору).

Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання і правила його виконання. Намагайтеся відповісти на всі тестові завдання.

До бланків записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді. Відповіді вписуйте чітко, відповідно до інструкцій щодо кожної форми завдань. Якщо Ви записали відповідь неправильно, можете її виправити у відповідному розділі бланка. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, записаних до бланка А і В, та якості виконання творчої роботи.

Зичимо Вам успіху!

A1 Визначте, у якому слові буквосполучення **дж**, **дз** передають два звуки.

1) відзнака	3) джміль
2) джерельце	4) джинси

A2 У якому рядку в усіх словах **не** відбувається зміна приголосних звуків при додаванні суфікса **-ськ-**?

- 1) Прага, птах
- 2) товариш, пророк
- 3) Сиваш, волох
- 4) солдат, адмірал

A3 Укажіть іншомовне слово, яке є синонімом до українського слова **перевага**.

1) симптом	3) нюанс
2) прерогатива	4) колізія

A4 Укажіть фразеологізм, який має значення **відставати**.

- 1) п'яте через десяте
- 2) пекти раків
- 3) пасти задніх
- 4) прикусити язика

A5 Яке слово **не** має закінчення?

1) гора	3) гірка
2) угорі	4) гірочка

A6 Яким способом утворено слово **міжгір'я**?

- 1) безафіксний
- 2) префіксальний
- 3) суфіксальний
- 4) префіксально-суфіксальний

A7 У якому рядку форму кличного відмінка утворено **неправильно**?

1) капітане	3) Іринко
2) Оксано	4) Петру

A8 Укажіть прикметник, від якого можна утворити форми ступенів порівняння.

1) синьокий	3) тонкий
2) порожній	4) лісовий

A9 У якому словосполученні числівник з іменником узгоджено **неправильно**?

- 1) три брати
- 2) дев'ятсот днів
- 3) три сьомих аркуша
- 4) п'ять з половиною дня

A10 У якому рядку допущено помилку в написанні особового закінчення дієслова?

- 1) синієш, гоїш
- 2) сплють, стелять
- 3) сиплють, люблять
- 4) маємо, стоїмо

A11 Укажіть, яким членом речення виступає виділене слово.

Летять од лісу троє лелек.

- 1) підмет
- 2) присудок
- 3) додаток
- 4) обставина

A12 Укажіть вид односкладного речення «Довга, затяжна придністровська осінь».

- 1) означено-особове
- 2) неозначено-особове
- 3) називне
- 4) безособове

A13 Укажіть вид зв'язку між частинами речення «Я слухав рідну пісню, рідну мову, і вона лилася струмком, у якому переплились запахи калини, чебрецю, лепехи».

- 1) сурядний і безсполучниковий
- 2) підрядний і безсполучниковий
- 3) сурядний і підрядний
- 4) сурядний, підрядний і безсполучниковий

A14 У якому рядку в усіх слова пишеться м'який знак?

- 1) матір..ю, суд..дя, піз..ній
- 2) сяд..мо, мен..ший, читал..ня
- 3) в'яз..кий, сл..ози, степ..
- 4) міл..йон, л..он, придністровс..кий

A15 У якому рядку в усіх слова пишеться апостроф?

- 1) в..язи, в..їжджений, посв..ячений
- 2) кар..ера, м..ясо, черв..як
- 3) риб..ячий, возз..єднаний, моркв..яний
- 4) полум..яний, з..їсти, кань..йон

A16 У якому рядку в усіх слова пишеться префікс **пре-**?

- 1) пр..мочений, пр..мітний, пр..світлий
- 2) пр..солодкий, пр..пишний, пр..бережний
- 3) пр..меншений, пр..гнутий, пр..вокзальний
- 4) пр..спокійний, пр..холодний, пр..центент

A17 У якому рядку в усіх слова відбувається подвоєння літер?

- 1) латаг..я, світан..я, сміливіст..ю
- 2) призначен..я, височен..ий, рослин..ий
- 3) охолоджен..я, терт..я, юн..ий
- 4) безвод..я, умін..я, негадан..ий

A18 У якому слові іншомовного походження на місці пропуску треба писати літеру **и**?

- 1) Грец..я
- 2) хім..я
- 3) на..вний
- 4) с..луєт

A19 Яке слово пишеться через дефіс?

- 1) картопле/саджальний
- 2) блакитно/синій
- 3) червоно/гарячий
- 4) східно/слов'янський

A20 Який прислівник пишеться через дефіс?

- 1) один/в/один
- 2) будь/що/будь
- 3) по/маленьку
- 4) без/мети

A21 На місці якої цифри **не треба** ставити кому в реченні?

Мені здається (1) що стою на дні у велетенським (2) глибочезнім морі: вгорі світила бачу я нічні крізь води сині (3) тихі (4) і прозорі.

- 1) 1
- 2) 2
- 3) 3
- 4) 4

A22 У якому складносурядному реченні між його частинами треба ставити тире (розділові знаки пропущено)?

- 1) Микола направив струни повів смичком і жалібно пісня розляглася по хаті.
- 2) На яру стояло чималеньке село і посеред села біліла невеличка нова церква.
- 3) Проходять покоління по землі та кожне творчий слід свій залишає.
- 4) Зустрілись двоє пізно по зимі та вже на скронях паморозь зимова.

A23 Складне речення з підрядним обставинним наслідку утвориться, якщо серед варіантів продовження речення *Густо ріс очерет...* вибрати

- 1) що на березі навпроти старого лісу.
- 2) так що тяжко було крізь нього пробиратися.
- 3) що навесні ще був зовсім рідесенький.
- 4) що аж не видно було великої річки.

A24 У якому безсполучниковому реченні між його частинами треба поставити кому (розділові знаки пропущено)?

- 1) Поглянув я на ягнята не мої ягнята.
- 2) Білі мухи налетіли все подвір'я стало біле.
- 3) Поглянь в обличчя тоді питай про здоров'я.
- 4) Пахнуть сонцем дині спілі хмелем б'ють меди скажені.

A25 У якому реченні **неправильно** поставлено розділові знаки при звертанні?

- 1) Якщо болить серце, тобі, друже, поталанило.
- 2) Ти, хмарино у небі, ти, сестрице срібляста, ти скажи, - біля тебе не проходило щастя?
- 3) З'явись, мій світлий дню, світанку мій рум'яний, збирай товаришів у коло полум'яне.
- 4) Здрастуй, сонце, і здрастуй, вітре! Здрастуй свіжосте, нив!

A26 У якому реченні **неправильно** поставлені розділові знаки при прямій мові?

- 1) «Не вертатся весні твоєї, – я сказав дівчині, – як у лузі серед зими не цвісти калині».
- 2) «Скрипливі ворітечка...»: співала ти колись, та ночі і ворітечка назавжди розійшлись.
- 3) Сопілка жалібно співа, і плаче, і квилить: «Ой помалу-малу, матусенько, грай! Та не врази мого серденька вкрай!...»
- 4) Жита хвилюють й питають: «Де ж жінці? Чом не працюють?»

A27 У якому рядку допущено лексичну помилку?

- 1) приїду наступного місяця
- 2) вийду на наступній станції
- 3) виконати наступним чином
- 4) спробуйте наступного разу

Прочитайте текст і виконайте завдання A28–A30; B1–B8; C1

1) З першої миті життя схиляються над нами обличчя матерів. 2) У тривозі й любові, в замилюванні й надії вдивляються матері в своїх дітей, сподіваючись і прагнучи щастя для них. 3) Усім своїм життям і працею, прикладом і вихованням утверджують в нас кращі риси людяності й добра. 4) Закривають грудьми, навіть ціною власного існування від усього лихого. 5) Та не можуть матері захистити своїх дітей од війни, коли вона палить рідну землю, одривають від серця юних синів і посилають захищати Вітчизну. 6) Мабуть, війни найбільше спрямовані проти матерів. 7) Над полеглими завжди схиляє своє обличчя Мати-Вітчизна – уособлення всіх матерів рідної землі.

8) Матері... 9) Усе життя дивляться вони нам услід, вирядивши в люди. 10) Так і стоять на початку всіх наших доріг, стоять і бажають нам добра і щастя. 11) Сподіваються **від** своїх дітей найвищих духовних злетів бо й в останню хвилину думають про те, щоб їхні діти жили гідно серед людей і творили добро на своїй землі. 12) Вони мудро і терпеливо зносять те, що їх витісняють з синівських і доччиних сердець обранці й обраниці, спочатку кохані, потім дружини й чоловіки. 13) Аби тільки щасливо жилося їхнім дітям.

(За О. Сизоненком)

A28 Яке з речень найбільше відповідає головній думці тексту?

- 1) З першої миті життя схиляються над нами обличчя матерів.
- 2) У тривозі й любові, в замилюванні й надії вдивляються матері в своїх дітей, сподіваючись і прагнучи щастя для них.
- 3) Сподіваються від своїх дітей найвищих духовних злетів, бо й в останню хвилину думають про те, щоб їхні діти жили гідно серед людей і творили добро на своїй землі.
- 4) Вони мудро і терпеливо зносять те, що їх витісняють з синівських і доччиних сердець обранці й обраниці, спочатку кохані, потім дружини й чоловіки.

A29 До якого типу мовлення належить поданий текст?

- 1) роздум
- 2) опис
- 3) розповідь
- 4) опис з елементами розповіді

A30 Яким способом зв'язку утворено словосполучення з *першої миті* з першого речення?

- 1) узгодження
- 2) керування
- 3) прилягання
- 4) не є словосполученням

ЧАСТИНА 2

Під час виконання завдань цієї частини запишіть вашу відповідь у бланк відповідей №1 з правої сторони від номера завдання (В1 – В8), починаючи з першої клітинки. Кожну букву чи цифру пишіть в окремій клітинці. Слова або числа при перерахуванні відокремлюйте комами. Кожну кому ставте в окрему клітинку. Пробіли не використовуються.

Відповіді до завдань В1 – В3 запишіть словами

В1 До якого стилю мовлення належить текст? Слово запишіть в початковій формі.

В2 З другого (2) речення випишіть слово, у якому відбувається уподібнення приголосних звуків за способом творення.

В3 Укажіть, до якої частини мови належить слово, виділене в 11 реченні. Слово запишіть в початковій формі.

Відповіді до завдань В4 – В8 запишіть цифрами

В4 Укажіть кількість займенників у третьому реченні. Відповідь запишіть цифрою.

В5 Серед речень 1-7 знайдіть те, до складу якого входить відокремлена обставина, виражена дієприслівниковим зворотом. Запишіть номер цього речення.

В6 Серед речень 8-13 знайдіть односкладне називне речення. Укажіть його номер. Відповідь запишіть цифрою.

В7 Серед речень 8-13 знайдіть те, у якому допущено пунктуаційну помилку. Запишіть номер цього речення.

Варіант 359

Прочитайте уривок з рецензії, складеної до тексту, який ви аналізували, виконуючи завдання А28-А30, В1-В7. У цьому уривку розглядаються мовні особливості тексту. Деякі терміни, використані в рецензії, пропущені. Вставте на місці пропусків цифри, які відповідають номеру терміна зі списку. Якщо ви не знаєте, яка цифра зі списку повинна бути на місці пропуску, пишіть цифру 0. Послідовність цифр у тому порядку, в якому вони записані вами у тексті рецензії на місці пропусків, запишіть у бланк відповідей №1 справа від номера завдання В8, починаючи з першої клітинки. Кожну цифру пишіть в окремій клітинці згідно з наведеними у бланку зразками. Цифри, які ви наводите, відділяйте комами. Кожну кому ставте в окрему клітинку. Пробіли не використовуються.

В8 «Автор тексту змушує читача згадати про дорогу кожному людину – матір. Досягається це за допомогою тропів: _____ (рідну землю з 5 речення), _____ (війна палить з 5 речення), та синтаксичних засобів виразності: _____ (речення 2, 3), _____ (речення 5, 11, 12)».

- 1) прості речення
- 2) складні речення
- 3) ряди однорідних членів
- 4) окличні речення
- 5) питальні речення
- 6) епітет
- 7) порівняння
- 8) метафора
- 9) оксиморон

ЧАСТИНА 3

Для відповіді до завдання цієї частини використовуйте бланк №2. Запишіть спочатку номер завдання С1, а потім напишіть твір.

С1 Напишіть твір-роздум на основі прочитаного тексту.

Сформулюйте позицію автора. Напишіть, чи погоджуєтесь з його точкою зору. Наведіть два-три переконливі докази, що найкраще аргументують Ваші міркування, спираючись на знання, життєвий досвід чи приклади з художньої літератури. **Сформулюйте** висновки.

Робота повинна бути написана з опорою на текст.

Обсяг твору – не менше 150 слів. Текст обсягом до 100 слів екзаменатори не перевірятимуть.

Робота, написана без опори на текст, не оцінюється.

Твір пишіть акуратно, розбірливим почерком.